

- ad pupillare debitum, num. 11. & ad fideius-
sorem, num. 13. & 14.
- 15 Saluus conductus vel dilatio debitori concessus,
vel concessa à Principe ad tempus intelligitur
prestata satisfactione de soluendo finito
tempore, nisi aliud caseatur in concessione
debet tamen peti, dicta satisfactio alias se-
cui, num. 16. fallit etiam in debitore paupere
cui ratione paupertatis conceditur præd. di-
latio, num. 17. prestare tamen debet in-
ratoriam cautionem cum obligatione bono-
rum.
- 18 Dilatio concessa debitori à maiori parte cre-
ditorum an debeat prestari satisfactio, cum
fideiussoribus, & num. 19.
- 20 Saluus conductus concessus debitori subreptitius
non valet puta mentione non facta alterius
salui conductus.

De saluo conductu concessio debitori ex causa
ciuili, an sit seruandus?

QVÆSTIO CXIV.

QUÆRO vltimo circa d. l. 2. an saluus con-
ductus concessus debitori ex causa ciuili
tut seruandus? Et partem affirmatiuam probat
textus in §. sed neque in authent. de mandat. prin-
cip. qui text. licet loquatur in securitate concessa
à parte parti, vt obseruauit Bart. in l. 1. §. qui rem,
num. 12. ff. de public. iud. idem tamen iuris est in
saluo conductu concessio parti per iudicem pro
bono publico vt declarat Menoch. de arbit. iud.
dic. lib. 1. q. 15. §. 17. num. 6. Licet enim in causis
ciuilibus fiducia non sit danda, ex quo oritur ex
ea damnum & iniuria creditoris vt probari vide-
tur, arguendo textus in cap. cum delecta de cor-
firmat. vtil. & in l. 2. §. merito, & §. si quid, ff. ne
quid in loco pub. per quæ iura loco dubitationis
adduxit Paris de syndic. verbo, saluus
conductus, c. 1. num. 1. vers. dic. quod potest: tamen
quando iudex hanc securitatem concessit ex ali-
qua causa sibi bene visa & ad breue tempus, vi-
delicet non plusquam ad 30. dies, prout loquitur
text. in d. §. sed neque cessat omnis iniuria, ac
omne damnum creditoris & propterea iudex po-
test hanc securitatem debitori concedere & con-
cessa est seruanda, vt tradit Paris de Puteo d. n. 1.
& num. 2. vbi quod non tenebitur ex hoc iudex
in syndicat. & plures alios allegat Jacob. Nouel.
reg. 28. saluus conductus à solo Principe in pri-
ma & secunda ampliationibus sequitur Farinac.
in suis questionibus crimin. q. 29. de carcerib. & car-
cerat. num. 20. & 21.

3 At in dilatione data debitori à creditoribus
suis statui maiori parte creditorum inspecto cum
multo debiti vel numero personatum, an detur
dilatio vel admittitur cessio, quod si vtriusque
est paritas sententia benignior admittitur iux-
ta decis. text. in l. fin. C. qui bon. ced. poss. & ibi Do-
ctores, & l. 1. §. si part. 5. & ibi Gregor. Lopez &
in remissio debiti idem probat l. 6. statim se-
quens, §. hodie tamen in his seruanda est forma
l. noue. regis Philip. 2. apud Sanct. Laurent. la-
te 18. die mensis Iulij anno 1590. quæ posita est
l. 7. §. 1. §. 1. §. non collect. reg. vbi inter alia caue-
tur, que qualiquera persona natural, & estrangera
destos Reynos, que tenga el trato de mercader, de
qualquiera genero, & qualquiera hombre de ne-
gocio, que trate en dar & tomar cambios, & qual-

quiera cambio publico, o sus agentes & factores
que tratase de hazer, o hiziere yguales, o com-
promisso para remission de las deudas que
deuiere, o hiziere pleyto de acredores, dexando
sus bienes para que sean pagado de ellos auisado
no se ausente ni meta en lugar sagrado, ni se le
prineue auer escondido bienes algunos, luego en tra-
tando de qualquiera cosa de las yndias sea preso
y este con prisiones, y no se le quiten ni sea suelto ni
dado en fiado hasta tanto que los dichos pleytos de
acredores y compromissos y concertos, y lo que
sobre ello se huuiere de juzgar, y determinar se aca-
ben y fenezcan de todo punto, o por todas instan-
cias, y que no sean oydos sobre ello hasta que esten
presos y con prisiones en la carcel publica, y otras
cosas, segun mas largo se contiene en la dicha ley, y
que no puedan gozar de las esperas que por las sen-
tencias se les donen, sino fuere dando fianças, legas,
llanas, y abonadas de pagar sus deudas à los ius-
tos y plazos que les fueren dados, con que no excedan
de cinco años.

Limitatur primò, præcedens prior resolutio, §
vt saluus conductus datus à Principe vel iudice
debitori non extendatur ad debita iurata secun-
dum Alexand. consil. 105. vbi his circa fin. num. 6.
versicula dico insuper lib. 1. & consil. 38. vbi peti-
tione, col. 2. versic. sed illis non obstantibus lib. 3.
& plurimos citans Rebuff. 2. tom. ad regius con-
stitutiones Galia artie. 1. glossa l. 1. num. 22. & nos
in repetitione l. nemo potest num. 165. ff. de legat.
1. & Farinac. vbi supra, num. 22. secundum
Roland. à Vall. consil. 31. num. 15. & segg. lib. 2.
§. Princeps namque secularis non potest saluos
conductus concedere aduersus contractus iuratos
vt ibi pulcherrimè rationibus & auctoritati-
bus comprobatur idemque scripsit Menoch. de
arbit. iud. lib. 2. casu 203. num. 14. & sequenti,
casu 337. num. 20. cum sequentibus, Bursat. con-
sil. 345. num. 30. lib. 4. quos refert & sequitur
Farinac. vbi supra, numero vigesimo secundo, vbi
dicit communem præd. priorem resolutionem
& ab ea non esse recedendum licet Boët. de-
cis. 296. relatus per Gabriel de iur. iur. conclus. 5.
versicula, hoc tamen dicat illam de consuetudine
non seruari.

Limitatur secundo præfata resolutio prior vt
non procedat, quoad debita ex causa delicti, ad
quæ securitates debitoribus concessæ non exten-
duntur, ita tenent Guillet. & Cyn. in l. sed si ex
parte, §. quamquam, ff. quod cum eo, & in l. si re-
rum, ff. de rerum diuis. Roman. singul. 170. quid si
totius alias 189. Alexand. in l. 1. num. 43. & 44. vbi
etiam Rup. num. 97. ff. cert. pet. & quamuis Decius
ibi num. 27. vers. ex his, & in vers. sed tamen præd.
non obstantibus & nonnulli alij teneant contra-
rium nihilominus opinio prior Guillet. & Cyn.
atque sequacium, communis est vt plures alle-
gans testatur Farinac. d. q. 29. num. 23. vers. verum
rationibus Decj.

Tertio limitatur vt eadem securitas minimè
extendatur ad debita fiscalis etiam, quod à de-
licto originem non habeant, Bald. consil. 400.
quidam Jacob. volum. 2. versic. tertia ratio lib. 1.
Afflict. decis. 5. vbi allegat Martin. Laudens. Me-
noch. de arbit. iud. casu 703. num. 16. & casu 337.
num. 17. Nicol. Moron de iur. & pac. quæst. 106.
num. 5. & inquit Paris de Puteo de syndic. verbo
saluus conductus, cap. 1. num. 1. quod huiusmodi
securitates non sunt concedendæ debentibus sol-
uere tributa Principis, hanc etiam ampliationem
sequitur plures allegans Rebuff. vbi supra, n. 31.
& Farinac. d. q. 29. num. 34.

Quartò

- 9 Quartò limitatur vt non procedat generaliter
indebitis priuilegiatis, ad quæ minimè extendi
saluum conductum seu dilationem à Principe
concessam pluribus comprobatur & exemplificatur
Meno. d. cas. 203. n. 17. cum seq. vbi in primis hanc
limitationem expressè facit in debito ex causa loca-
tionis & conductionis, ex Reb. quem citat in
comment. ad reg. consil. 20. 2. sub rubr. de liter. dilat.
amali. b. quinquennalis & c. art. 1. gloss. l. n. 21. & 37.
vbi hoc declarat habere locum quando condu-
ctor percipit seu percipit fructus & emolumentum
rerum locatarum & nunc vult vt dilatio
annali vt non possit, alioquin daretur materia
delinquendi. Item exemplificatur in debito Ecclē-
siastico, cum non possint Principes seculares hos
saluos conductus aduersus Ecclesiam concedere
ex Rebuff. vbi supra, n. 32. & 33. vbi etiam idem de
debito pupillari. Sed quoad pupillare debitum,
quod imò saluus conductus, sed dilatio à Prin-
cipe concessa etiam extendatur aduersus Rebuff.
defendit idem Meno. n. 23. & 24. vbi pariter quod
nec idem saluus conductus extenditur ad debita
de recenti contracta paulò ante illius concessio-
ne, quoniam censetur factus in fraudem credi-
torum ab ipso debitore sciente, se non esse sol-
uendo & de proximo decocturum & ibi n. 25. alia
similia congerit in materia & hanc quartam li-
mitationem cum reliquis sequitur Farin. vbi supra,
n. 34. vsque ad n. 38. inclusiue & in debitis Ecclesie
& in debitis piis & pro animo ideo probat Re-
buff. vbi supra, n. 32.
- 12 Ego amplio præd. limit. vt à fortiori procedant
in dilatione quinquennali data debitori à
maiori parte creditorum iuxta terminos d. l. fin.
C. quib. ced. poss. & l. 5. tit. fin. p. 5. & l. noue 7. tit. 19.
lib. 5. supra relataz si enim namque saluus con-
ductus & securitas concessa à Principe vel à iudice
ex causa non extenditur ad debita iurata, nec ad
debita ex causa delicti, vel fiscalia, aut alias pri-
uilegiata veluti ex causa locationis & condu-
ctionis nec ad debita Ecclesiastica, & pia ex de-
fectu potestatis à fortiori dilatio quinquennalis
concessa à maiori parte creditorum, ceteris non
consentientibus priuilegiatis huiusmodi non
præiudicabit, quid est summopere obseruandum
à iudicibus nec sub regula generali comprehen-
dant & præiudicent inique & contra ius illis,
quibus ipsi creditores concedentes præiudicare
minimè possunt, qui sunt iurapredicti comprehen-
si in præd. limitationibus.
- 13 Supra limitatur præfata regula affirmatiua de
qua in principio huius questionis, vt non procedat
quoad fideiussorem: securitas enim concessa
per Principem iudicem, sive etiam per creditorem
debitori minimè extenditur ad eius fideiussorem,
secundum Dyn. consil. 11. quod talis est, quem se-
quitur Menoch. de arbit. iud. lib. 3. casu 337. in fi. n.
21. vers. declaratur 8. & Vrill. in addit. ad Afflict.
decis. 5. n. 3. & in terminis dilationis, seu remissio-
nis partis debiti facta à maiori parte creditorum
quoad ipsum debitorem principalem, quod non
præiudicat quoad fideiussorem, qui adhuc pote-
tunt conueniri à creditoribus non consentientibus
text. est in l. si procedente, §. luitius ff. mandat. per
quem text. hoc aperte etiam scripserunt Alex. &
Iaf. in l. & suum heredem, §. hodie ff. de pact. & com-
muniter omnes in l. quoties, C. de practic. imper.
offer. Maref. l. singul. 105. nota casu cremens. sing.
21. vnu text. Stracca de Mercato in tract. de co-
etor. p. 6. n. 14. & seq. Simoncel. de decret. in præfati-
one n. 13. vers. limita 2. Menoch. d. casu 203. num.
26. vbi propterea admonet, quod qui huiusmo-

Praxis Criminalis.

di saluos conductus impetrant, si eis suos fidei-
ussores adiuuari volunt, debent eorum nomina
exprimere & pro eorum persona etiam petere, alio-
quin non continebuntur, quæquam eorum obli-
v principalis sui accessoria eius naturam sequitur.

Et quamuis Martil. in rubr. de fideiuss. q. 27. num.
332. & pluribus segg. quem refert & sequitur Ber-
tazol. consil. 359. in fin. n. 14. volum. 2. teneant
contra præfatum hanc quintam limitationem,
quia si aliter diceremus, esset per indirectum gra-
uare principalem debitorem, qui posset conueniri
& molestari à fideiussore conuenito à creditore.
Non cum per hoc inquit Farin. d. q. 29. n. 26. 14
recedendum est in proposta limitatione quæ
communis est, declarata tamen hoc modo vt su-
pra procedat respectu tertij, non consentientis
securitati, vel illam non concedentis, secus respec-
tu illiusmet, qui facultatem, puta per vnum an-
num concesserit, tunc enim etiam quod de fidei-
ussore nihil dixerit non poterit idem creditor
consentientis fideiussorem sui debitoris molestare
infra hunc annum per tex. in d. l. si procedente, §.
luitius ff. mandat. & per illam text. ita adnotauit ex-
tra causam, d. n. 15. in fin. non tamen per hanc se-
curitatem fit præiudicium ipsis creditoribus non
consentientibus, quoad fideiussorem debitoris, li-
cet fiat quoad ipsum principalem debitorem vt
decidit d. §. luitius, attamen, quando saluus con-
ductus & securitas concessa est à Principe, vel à iu-
dice, non verò à creditoribus non prodest, fidei-
ussoribus, nisi de illis facta sit expressa mentio
secundum Farinac. vbi supra, adde vt fit ex con-
suetudine & stylo communi Francie teste Rebuff.
vbi supra, num. 42.

Sextò, limitatur eadem regula affirmatiua vt
licet debitor habens saluum conductum à Prin-
cipe non possit à suis creditoribus molestari,
teneatur tamen satis dare desoluentem debitum
finita dilacione in saluo conductu expressa l. vni-
uersa vbi Iaf. & communiter Doctores, C. de
prat. Imperat. offic. vniuersa rescripta (inquit
is textus) quæ indebitorum causis super præ-
standis dilacionibus promulgantur, non aliter
valeant, nisi fideiussio idonea super solatione
debiti præbeat & tenet plures citans Farinac.
d. questione 29. num. 27. & 29. vbi d. n. 17. & refert
Bald. in d. l. vniuersa admonentem debitorem
vt in suo saluo conductu & dilacione faciat ap-
ponere quod satisfactio peti non possit di-
lacione seu saluo conductu durante, quia tunc à
tali onere immunis erit, aliàs secus, quia nisi in
rescripto moratorio ponatur clausula non ob-
stante tali lege hoc est, l. vniuersa, nunquam per
dilacionem concessam satisfactio censetur re-
missa vt ibi latius per cum. §. Debet tamen peti
præd. satisfactio à creditore, alias præstari non
debet iuxta gloss. in d. l. vniuersa verbo præ-
beat & late comprobatur ibi Iaf. num. 2. cum se-
quentibus, sequitur Catal. de syndicat. q. 156. n.
92. ad fin. ibi si adde fuerit satisfactio petita &
Farinac. vbi supra, n. 28.

Sublimitatur etiam hæc sexta limitatio, quan-
do saluus conductus conceditur debitori ob pau-
pertatem, ob quam etiam idem debitor non re-
periat fideiussores: tunc enim etiam hinc fidei-
ussoribus statitur eius iuratoria cautioni prout
pulchrè docet Bald. nouel. in tractatu de dot.
past. 8. prinil. 11. versic. & sic facit argumen-
tum, quem sequitur Ioseph. Ludon. decis. Pe-
rus. 63. n. 9. p. 2. vbi post Bald. Nouel. vbi supra dixit
insuper isto casu talem iuratoriam cautionem
debere esse cum generali hypotheca bonorum &
etiam